

Att bowla ensam

År 2001 utkom Robert D Putnams bok *Bowling alone* på svenska under namnet *Att bowla ensam*. Den beskriver hur det sociala kapitalet minskat i västerlandet under de senaste 25 åren. Vi lämnar kyrka och församlingar, fackföreningarna minskar, nykterhetsrörelser och väckelserörelser likaså. Vi deltar allt mindre i val, framför allt gäller detta de som har det ekonomiskt tungt. Antal fester i hemmet har minskat och på universiteten blir studenterna allt tystare. Boken heter alltså *Att bowla ensam* och det gör den då han detaljstuderat en tidigare blomstarande social arena som exempel: Bowlingbanan.

För 25 år sedan bowlade hela USA. Varenda liten by hade korpserier. Män och kvinnor bowlade. Och medan man bowlade pratade man, gud vad man pratade. Om politik, nyheter och sport. Allt detta bowlingsnack tuggade fram det kitt som höll ihop det amerikanska samhället. Bowlingkloten ägdes gemensamt och banorna var enkla. Efter jobbet anlände folk i sina vardagskläder och man strikade ner kägorna som sedan restes eller rensades bort manuellt medan klotet rullades tillbaka. Och under tiden pladdrade man.

Idag är allt annorlunda. Varje tävlande lag har sin egen bana. Den som försöker prata stör de andra som koncentrerar sig. Så det bli Ssssch så fort någon öppnar käften. Man kommer inte längre vardagsklädd utan bär små bowling-kit med läderpynt och specialdesignade klackar.

Ser ut som folkdräkter. Kloten är privata och ett uttryck för status och stil och kloten kastar omkring käglorna som tas omhand av en maskin som sätter upp nya kaglor, räknar ut resultatet och rullar tillbaka klotet. Man har ingenting att göra. Och pratar man så sssch! För att man ska ha något att göra har man monterat in en luftblås där man kan hänga sina små svettiga händer. Och för att man ska hålla käft har man monterat upp en TV vid varje bana.

Det som hänt med bowlandet har hänt över hela samhället. Nya effektivare maskiner, ny vetenskap tickar in och vi blir allt tystare och allt mer skrämnda inför varandra. Bara någon ensam ståuppare pladdrar i något hörn.

Vi ingår inte ens i de enklaste kollektiv, vi gifter oss inte längre utan ingår i korta osäkra sambo och mamboförhållanden. Det är Tjena! Och Ja, hej då. Ensamhushållen i Stockholm är fler än 50%. Där sitter singlarna i sina singellägenheter och tittar på sina singel-TVapparater. På program som bara handlar om singlar: Det är Robinsson, Big Brother, Farmen, Seinfeldt, Friends, Frazier, Spin City. Singlar! Vart tog Bill Cosby vägen!

Samhället kryllar av singlar som singlar sina slantar. Till och med Statsministern är singel. Kanske för att vara i takt med tiden!

Singlarna sitter i sina singellägenheter och blir ensammare och ensammare och fetare och fetare. Stockholms köttmassa ökar inte längre genom inflyttning.

Och nu kommer julen då vi alla kommer att tömma gatorna för att huka under våra granar som vore de ett uttryck för vår närhet till

naturen.

Nej svenska folk! Återgå till gatorna och torgen. Föreningen er igen. Bowla hemma! Ät inte på era arbetsplatser, där finns bara skvaller och baktankar. Sök nya samtalspartners nya matställen, krogar. Diskutera politik, samhälle. Och vetenskap!

Bara så kan vi återta vår gemensamma själ och mota den smygande makten i grind!